

Creatief schrijven

Peuters en kleuters

Inspiratiedag Jonge kind
6 februari 2013

Onderwijs maak je *samen*

Inspiratie voor.....

-(volgen van) schrijfontwikkeling
-schrijfrijke omgeving
-betekenisvolle schrijfactiviteiten
-rol van de begeleider

Ontwikkelingslijn

- Fases/voorwaarden schrijven
 - tekenen
 - krabbelen
 - ketens letterachtige vormen / letters
 - één of enkele letters voor het hele woord
 - 'invented spelling'
- Ontluikende en beginnende geletterdheid

Leg samen met je groep de afbeeldingen in de juiste volgorde

Schrijfrije omgeving

- Hoeken met uitdagende voorwerpen en activiteiten

- Koppelen van praten, lezen, tekenen en schrijven (voorbeeldgedrag van leerkracht)

Film taalrijke omgeving

<http://www.leraar24.nl/video/2204>

Wat maakt de omgeving taalrijk?

Welke mogelijkheden specifiek voor schrijven zie je?

Schrijf het voor jezelf op en bespreek de antwoorden; schrijf overeenkomsten in het midden - Placemat

Onderwijs maak je *samen*

Rol van de leerkracht

- Doorvragen
- Nieuwsgierigheid prikkelen

<http://tule.slo.nl/Nederlands/F-L05.html>

Rol van de leerkracht

Op een gegeven moment laat Kasper (4 jaar) zijn tekening aan Ineke zien.

Kasper zit op zwemmen.

Ineke: Wat moet ik opschrijven, dit is Kasper?

Kasper: (knikt)

Ineke: (schrijft dit op) Dit is Kasper. Wat moet ik er nog meer bijschrijven?

Kasper: Mijn broertje

Ineke: Jouw broertje, die zie ik niet hier op de tekening. Zal ik iets schrijven over zwemmen?

Kasper: (knikt) Mijn broer judoot.

Ineke: Moet ik dat erbij schrijven? Jeroen mijn broer gaat naar judo?

Kasper: (knikt lachend ja)

Ineke: (schrijft) Jeroen mijn broer gaat naar judo. En wat moet ik er bij schrijven over jou? Ik zie hier niet dat jij gaat zwemmen.

Ik zie hier alleen maar een poppetje, en ik zie hier hele mooie versierselen. Moet ik er bij schrijven dat het water is?

Kasper: (knikt)

Ineke: En waar moet ik dat dan opschrijven?

Kasper: (wijst plek aan op zijn tekening)

Ineke: En wat moet ik dan precies schrijven?

Kasper: Dat dit water is.

Ineke: Dit is water. Zal ik dat er bij schrijven?

Kasper: (kijkt aandachtig naar wat Ineke schrijft)

Ineke: En moet ik er nog bij schrijven wat jij gaat doen?

Kasper: Zwemmen.

Ineke: Moet ik er alleen bij schrijven: zwemmen?

Of nog iets anders?

Kasper: (denkt na) Nog iets anders.

Ineke: Wie gaat er zwemmen?

Kasper: (wijst zichzelf aan)

Ineke: Kasper. Zal ik dan schrijven: Kasper gaat zwemmen?

Kasper: Ja.

Andere kinderen aan het tafeltje willen dat Ineke nu ook bij hen komt.

Ineke: Willen jullie ook dat ik er iets bij kom schrijven?

Goed. Dan denken jullie alvast na wát ik erbij ga schrijven.

Bron: Expertisecentrum Nederlands

Rol van de leerkracht

Kortom, door als volwassene expliciet stil te staan bij de eigen lees- en schrijfactiviteiten, hoe klein en vluchtig ook, kunnen jonge kinderen stapje voor stapje worden ingewijd in de alledaagse geletterde wereld en kan hun nieuwsgierigheid naar lezen en schrijven worden gewekt en versterkt.

(denk aan teksten op T-shirts, pakjes drinken enz.)

Bron: Peuters maken kennis met lezen en schrijven Marjolein Deunk

Schrijfactiviteiten / soorten teksten

- Strip
- Label
- Lijstjes
- Recept
- Brief(k kaart)
- Nieuwsbericht
- Bijschrift afbeelding
- Handleiding bouwwerk
- Uithangbord / reclamebord
- Wens of gedachte voor specifiek iemand

*Kies er één / twee uit – waar voor te gebruiken (thema)
& wissel uit*

Criteria schrijfactiviteiten

- Taalrijke omgeving
- In kader / context
- Past bij belevingswereld (intrinsieke motivatie)
- Voorbeeldgedrag leerkracht
- Na het schrijven toepassen / gebruiken (bijv. schrijversstoel)

Mis je een criterium?

Volgen van schrijfontwikkeling

- Portfolio - digitaal
Voor leerling en ouder (gesprek)
Idee: lettergroei boekje
- 'Invented spelling'
Score formulier EN

Vertaalslag naar eigen praktijk

- Welke uitdaging ligt er voor jou?
- Waar ga je mee aan de slag?
 - *Noteer jouw doel op de ansichtkaart!*

Reflectie

- Beurtgooi
 - Wat neem je mee?

